

SIXPODS Uudistuva teollisuus

Jakso: ”Läpinäkyvästä tuotantoketjusta on hyötyä asiakkaalle – mutta vielä enemmän tehtaalle” – vieraana Merja Leino, Atria

Merkkien selitykset:

[?] = sanan kirjoitusasusta ei voi olla täysin varma, mutta merkitys on ainakin sinne päin.

Sanan äänityskohta merkitään tekstiin ylös esim. [sana? 00:15:44]

[??] = sanasta ei voinut saada selvää, joten se on täysin epävarma tai sitä ei voitu kirjata ylös lainkaan. Sanan äänityskohta merkitään tekstiin ylös esim. [?? 00:15:44]

[tekstiä] = äänet tai litteroimatta jätetyt kohdat merkitään tekstiin hakasulkeisiin, esim. [naurahtaa] tai [haastattelu keskeytyy hetkeksi, kun haastateltava vastaa puhelimeen]

[äänite alkaa]

Merja Leino [00:00:00]: Me teemme vastuullisuustyötä. Se ei voi olla pelkkää puhetta, sen on pakko olla konkreettisia tekemisiä. Ja jotta pääset kiinni konkreettiseen tekemiseen, sinun pitää aika paljon pistää paukkuja siihen, että tunnet oman ketjusi, ja mistä ne päästöt tulevat.

[Musiikkia. 00:00:15]

Eetu Koho [00:00:18]: Tämä on SIXPODSin Tekoja vihreässä siirtymässä. Tässä jaksossa syvennytään lihateollisuuden maailmaan. Minä olen toimittaja Eetu Koho, vieraanani tänään on Atria-konsernin vastuullisuusjohtaja Merja Leino.

[Musiikkia. 00:00:33]

Eetu Koho [00:00:42]: Teidän yrityksenne on siitä poikkeuksellinen, että olette olleet ensimmäisenä Euroopassa merkitsemässä tuotteen hiilijalanjälkiä pakkauksiin. Miksi haluatte toimia näin?

Merja Leino [00:00:52]: No me haluamme toimia monestakin syystä, mutta ehkä ne tärkeimmät syyt ovat siinä, että haluamme olla avoimia, jäljitettäviä. Haluamme kertoa kuluttajille, mitä tiloilla tapahtuu. Ja tämä hiilijalanjälki liittyy siihen avoimuuteen. Me, omasta mielestäni ainakin, aika rohkeasti kerromme, mikä tuotteen hiilijalanjälki on.

Eetu Koho [00:01:14]: Onko vaatinut kovia ponnisteluita, että olette saaneet sen laskettua ja saatte sen joka pakkaukseen oikein?

Merja Leino [00:01:21]: On se aika työläs prosessi itse asiassa. Meillä on nyt... Ensimmäisenä tuotiin kanatuotteisiimme ja laskettiin sieltä tiloilta lähtien se koko prosessi lopputuotteeseen asti. Sitten laajensimme sikapuolelle, ja tänä vuonna ne tulevat meiltä nautaan. Siinä on kova laskentatyö, kovat selvittämiset. Kaikki prosessin vaiheet pitää

huomioida, minkälaisia emissioita eli päästöjä sieltä muodostuu, ja katsoa se pakkaukseen asti. Iso työ.

Eetu Koho [00:01:56]: Kuinka tyytyväisiä olette siihen lukuun, mikä siinä pakkauksen kyljessä on?

Merja Leino [00:01:59]: Me olemme aika tyytyväisiä. Ja ihan sen takia, että jos ajatellaan, tai verrataan eurooppalaiseen vastaavaan tuotantoon, niin meillä on aika paljon pienempi hiilijalanjälki tällä hetkellä. Koko ajan kehitämme siihen suuntaan, että se vielä edelleen pienenee.

Eetu Koho [00:02:15]: Mitä jos mietitään nyt vaikka Euroopan pelikenttää, niin minkälainen toimija Suomi on? Olemmeko täällä, varsinkin lihanjalostuksessa, olemmeko me vastuullisia, olemmeko hiilijalanjäljen suhteen oikeilla jäljillä?

Merja Leino [00:02:28]: Olemme. Me olemme kyllä vastuullisia ja kehitämme koko ajan prosessiamme ihan sieltä tilalta lähtien kuluttajan ruokapöytään asti. Kehitämme sitä koko ajan niin, että ne päästöt olisivat entistä pienemmät. Mutta kestävä kehityksen mukaan me näitä töitä teemme, ja se on meillä iso tavoite, että pääsemme alemmas hiilipäästöissä. Mutta samalla olemme ympäristölle ystävällisiä.

Eetu Koho [00:02:56]: No, minä olen lukenut teidän nettisivuiltanne tällaisen lauseen, että teille on tärkeää tuntee perin pohjin, miten ruokaketju kokonaisuudessaan toimii ja millaisia ympäristövaikutuksia siihen liittyy. Minkälainen toimenpide on selvittää kaikki tuo, koko se ruokaketju? Sehän on aika laaja ja puhutaan isoista massoista, niin minkälaista työtä se vaatii?

Merja Leino [00:03:16]: No kyllä se vaatii aika perusteellista tutkimusta. Mutta se vaatii myöskin sitä, että meidän tuottajamme, eli tilalliset, ovat tässä työssä mukana. Ja me teemme heidän kanssaan yhteistyötä. Se hiilijalanjälki auttaa meitä myös siinä, että näemme kun laskemme sitä hiilijalanjälkeä, mistä ne isoimmat päästöt oikeasti tässä ketjussa syntyvät. Ja päästään niihin kiinni ja kehittämään niitä asioita, jotta saadaan päästöt vähemmiksi. Mutta on se vaatinut kyllä laskentajärjestelmiä, joka ei aina ole ihan helppoa. Jos kysytään, mitä tapahtuu meidän tuotteillemme kuluttajien syötyä ne, että mitä sille pakkaukselle tapahtuu tai jääkö hävikkiä, niin ei niiden selvittäminen kauhean helppoa ole. Mutta olemme kyllä niissäkin päässeet eteenpäin.

Eetu Koho [00:04:08]: Oletteko sitten menneet koputtelemaan oville vai penkomaan roskalaatikoita, miten tämä siis toimii?

Merja Leino [00:04:11]: [Nauraa. 00:04:11] Ei, kyllä siinä arvioidaan. Me saamme esimerkiksi pakkausjätteen osalta... Kun Suomessa on erittäin hyvä kierrätysjärjestelmä eli kerätään talteen ne, puhutaan vaikka muovipakkauksista, niin ne kerätään talteen joko kierrätykseen tai polttoon tai muuhun uudelleen käyttöön. Niin me saamme niitä tietoja itsellemme. Ja sitten me vain suhteutamme sen Atrian osuuden sieltä.

Eetu Koho [00:04:35]: Niin aivan, eli te peilaatte markkinaosuutta, kuinka paljon myydään suhteessa muihin.

Merja Leino [00:04:39]: Kyllä. Ja me tiedämme ne omat myyntivolyymimme aika hyvin.

Eetu Koho [00:04:42]: No minkälaisia muita yllätyksiä sieltä on ehkä tullut vastaan niin positiivisessa kuin ehkä negatiivisessakin, kun olette tutkineet tätä ketjua?

Merja Leino [00:04:50]: No ehkä aika paljonkin positiivisia yllätyksiä. Yhden voisi nostaa. Se, että kun aika iso... Jos vertaa varsinkin eurooppalaiseen tai jopa globaaliin tuotantoon, niin rehullahan on kauhean iso merkitys, että mitä se eläin syö, siihen hiilijalanjälkeen. Se on ollut semmoinen positiivinen asia, että meillä on kuitenkin Atrialla oma rehutehdas, ja me pääsemme siellä vaikuttamaan siihen rehun koostumukseen ja viemään sitä sellaiseen suuntaan, että meidän hiilijalanjälkemme laskee. Mutta sitten toisaalta meidän eläimemme ovat myös hyvin terveitä. Sanotaan vaikka joku soijan käyttö rehuissa, niin olemme pyrkineet vähentämään sitä aika radikaalisti. Naudassa ei käytetä enää ollenkaan soijaa. Siassa hyvin vähän, muutama prosentti. Ja siipikarjassa, kanassa sitten vähän enemmän, koska sen korvaaminen kotimaisella valkuaisella on ollut sen takia vaikeaa, että sitä valkuaisista ei ole saatavilla. Nyt sitten lisätään herneen tuotantoa ja härkäpavun tuotantoa, jotka voisivat korvata sitä soijaa.

Eetu Koho [00:05:56]: Kuinka innovatiivisia ratkaisuja siellä joutuu etsimään ihan semmoisista syistä, että jotain ei ole saatavilla tai puhutaan niin isoista massoista, että sitä ei pystytä tuotannollisesti tuottamaan? Onko sinulla jotain esimerkkejä lisää vielä näistä tällaisista?

Merja Leino [00:06:10]: No tuo rehupuoli on yksi, koska siinä me tarvitsemme myöskin viljelijöitä, yhteistyötä. Se ei auta, että me vain päätämme itseksemme, että näin tehdään, vaan me tarvitsemme siihen paljon yhteistyötä. Mitähän muita esimerkkejä voisint ottaa? Ehkä sitten taas pakkausmateriaalien osalta, jonka hiilijalanjälki itse asiassa, mikä pakkausmateriaaleissa tulee, niin sen osuus on aika pieni ihan oikeasti. Mutta se on taas sellainen asia, joka kiinnostaa kuluttajaa paljon. Ja totta kai iso ongelma globaalisti on valtamerien roskaantuminen ja tämäntyyppiset asiat, niin mekin omalta osaltamme haluamme sitä muoviasiaa viedä eteenpäin. Siinä me tarvitsemme taas sitten pakkausmateriaaliteollisuutta. Me emme itse tee niitä pakkauksia, niin meidän pitää päästä heidän kanssaan keskusteluihin, mihin suuntaan näiden pakkausten kanssa mennään. Koska pakkauksen ensisijainen tehtävä on suojella sitä tuotetta, että se pysyy hyvänä ja turvallisena kuluttajalle, ettei tapahdu mitään asioita. Niin se on se ykköskriteeri ja sen jälkeen lähdetään kehittämään, että voidaanko vähän ohentaa eli käyttää vähemmän muovia, mitä olemme tehneet nyt esimerkiksi jauhelihapakkauksissa, joissa on iso volyyymi. Niin sen merkitys on aika iso, kun sieltä vähentää sitä muovin määrää. Ja niin edelleen, että kyllä näitä... Tarvitsemme apua ulkopuolelta eli yhteistyökumppaneita tarvitaan, mutta meillä on aika hyvä tuotekehitysosasto ja vastuullisuusosasto, että kyllä me näitä yhdessä pyrimme ratkomaan.

Eetu Koho [00:07:48]: Onko tullut vastaan vielä mitään täysin muovittomia ratkaisuja? Tämähän on, itse asiassa nyt kun sitä ajattelee, niin lihatuotteet käytännössä aina on siihen muoviin kääritty.

Merja Leino [00:07:57]: Joo.

Eetu Koho [00:07:58]: Onko tähän ollut löytymässä mitään tai onko just tuolla tuloillaan jotain ratkaisua?

Merja Leino [00:08:02]: No, siellä on kaikennäköistä menossa, mutta se ei ole ihan kauhean helppo just sen tuoteturvallisuuden takia. Meillä on kuitenkin kosteat tuotteet, meillä on tuoretuotteet. Eli emme pakasta niitä, vaan myymme tuoreina. Siinä on aika isot vaatimukset sille tuotteelle ja pakkausmateriaalille, että se oikeasti pitää sen tuotteen turvallisena. Mutta kyllä on biomuoviasioita, että olisi hajoavaa muovimateriaalia. Tai sitten jollain lailla uudelleen käytettävät. Sen tyyppisiä asioita me kyllä pohdimme. Miksei sitten kartongin käyttöä myöskin näissä tuotteissa.

Eetu Koho [00:08:40]: Sitä odotellessa. Yksi asia, minkä olen teidän pakkauksistanne itse huomannut, kun olen esimerkiksi kanansiipiä ostanut, niin siellä lukee ihan, että miltä tilalta se on. Minkälainen asia tämä on teille ollut tuoda sinne pakkaukseen? Onko se ollut vaikea jäljittää? Minkälaista palautetta te olette ehkä saanut siitä sitten kuluttajilta?

Merja Leino [00:08:57]: Joo. Tämä on hyvä kysymys. Me olemme 2012 tuoneet ensimmäisen kerran niin sanotun tilajäljitettävän kanatuotteen, ja sitten siitä laajentaneet, että nyt on possussa ja naudassakin. Mutta kyllä sekin on iso työ, että pystyt jäljittämään sen tuotteen. Että jos ostat nyt vaikka ne siivet, niin ne nimenomaiset siivet ovat ihan oikeasti siltä tilalta.

Eetu Koho [00:09:26]: Niin, että siinä ei vain lue joku tila, että se on ehkä sieltä, vaan että se on ihan oikeasti.

Merja Leino [00:09:28]: Ei, ei. Se on ihan oikeasti sieltä. Ja sen systeemin rakentaminen, että tavallaan se on merkitty tuote sieltä tilalta asti koko tämän prosessin läpi, niin tietysti on vaatinut investointeja ja prosessin rakentamista. Mutta me olemme äärimmäisen tyytyväisiä tähän asiaan juuri sen takia, että tämä jäljitettävyyden takaa meille aika paljon asioita. Tai mahdollistaa meille aika paljon asioita. Se on avoimuutta sinne kuluttajalle päin. Me taas haluamme kertoa, että nämä ihan oikeasti tulevat täältä, tältä ja tältä tilalta, ja mitä siellä tilalla tapahtuu. Ja toinen asia on se, että kun me pystymme jäljittämään nyt kaikissa lihalajeissa nämä tuotteet, tai tilalta sinne tehtaalle, niin se mahdollistaa meille paljon uusia juttuja. Esimerkiksi sen hiilijalanjälkimerkinnän tai antibioottivapausmerkinnän. Tai jotain muuta, että kasvatettu pehkun päällä tai... Kanat juoksevat siellä pehkun päällä...
[Naurahtaa. 00:10:27]

[Musiikkia. 00:10:28]

Eetu Koho [00:10:30]: Minä kuuntelen tätä, ja tuo on hienoa työtä, mitä te teette. Samaan aikaan kuulostaa siltä, että te teette tosi paljon ylimääräistä suhteessa ehkä kilpailijoihin, niin kuinka paljon tuo maksaa ja millaisena kulueränä te näette sen? Tuleeko se jossain

vaiheessa investointina takaisin vai onko se vain vuosikertomukseen kirjoitettavaa hyvää tarinaa, että näytetään kuluttajan silmissä hyvältä, mikä myös on tietysti arvostettavaa.

Merja Leino [00:10:53]: Joo, kyllä on, mutta kyllä tämä on... Sanotaan, että ne projektit, mitä vastuullisuuden ikään kuin nimissä on tehty... Se on hankala erotella, koska vastuullisuushan liittyy kaikkeen liiketoimintaan. Että on se sitten vaikka tämä meidän välinen keskustelu, niin tässä pitää vastuullisuus näkyä siinä, että kerrotaan avoimesti ja kerrotaan, mitä siellä tapahtuu. Mutta osahan niistä on semmoisia, joista tulee jopa taloudellista hyötyä joko tuottajalle tai sitten Atrialle yrityksenä. Eli jos me tehostamme, on energiatehokkuutta, on materiaalitehokkuutta, hävikin vähentämistä, niin ne ovat kaikki positiivisia asioita sen tuottajan talouden näkökulmasta tai Atrian näkökulmasta. Toki siellä on sitten semmoisia investointeja, jotka eivät tuo suoraan sitä rahaa takaisin, että joudutaan uusiutuvaan energiaan investoimaan... No se tuo varmasti jollain aikavälillä ne investoinnit takaisin, mutta sitten voi olla jotain muita näitä systeemien rakentamisia esimerkiksi, että pystymme jäljittämään jotain asioita. Niin se on enemmän siihen vastuulliseen toimintatapaan investoimista ja siihen maineen rakentamiseen. Sitten taas brändin maineeseen liittyy aika paljon asioita kuluttajan näkökulmasta, ja yksi on vastuullisuus. Mitä yritys tekee vastuullisuuden saralla vaikuttaa siihen, mitä mieltä kuluttajat ovat meidän brändistämme.

Eetu Koho [00:12:24]: Oletteko te tehneet havaintoja, mitä kuluttajat ovat mieltä teidän brändistäne ja varsinkin tältä vastuullisuusnäkökulmalta? Näkyykö se jo kuluttajalle, huomaavatko he sen?

Merja Leino [00:12:32]: Joo, kyllä se näkyy. Ja me teemme kyllä tutkimuksia monestakin näkökulmasta, ja yksi on vastuullisuusnäkökulma. Siellä on parantamisen varaa, se on selvä, mutta esimerkiksi kuluttaja arvostaa tätä jäljitettävyyttä valtavasti. Jos kysytään suomalaiselta kuluttajalta vastuullisuuteen liittyviä asioita, niin sieltä nousee aina eläinten hyvinvointi tärkeäksi. Se on sellainen, mikä on äärimmäisen tärkeä asia kuluttajalle. Mutta sitten sieltä nousee jäljitettävyyks, kotimaisuus, avoimuus. Nykyään kuluttaja puhuu myös tuottajien jaksamisesta ja tuottajien taloudellisesta tilanteesta ja niin edelleen. Kyllä ne alkutuotannon asiat ovat kuluttajalle tärkeitä.

Eetu Koho [00:13:19]: Niin tuo on hyvä, kun nostit tuon alkutuottajien näkökulman, ja se on semmoinen, minkä itsekkin olen kahvipöytäkeskusteluissa huomannut, että sitä paljon mietitään, miten sen tulonjakauman saisi ehkä jotenkin järkevästi niin, että olisi myöskin tulevaisuudessa järkevä tuottaa. Niin miten te Atriana panostatte tähän, että se olisi tavallaan myöskin sille, joka oikeasti tuottaa sen lihan, järkevää?

Merja Leino [00:13:40]: Joo, Kyllä se tarkoittaa sitä, että me teemme yhteistyötä tuottajiemme kanssa ja keskustelemme. Tämähän on ollut, tämän Ukrainan sodan vaikutukset... Ensin vähän COVID vaikutti, mutta nämähän ovat olleet ihan mullistavat nämä Ukrainan sodan vaikutukset. Että sellaisissa tilanteissa ajaudutaan aika kriittisiin tilanteisiin, mutta yhteistyössä tämäkin ketju pysyy hengissä. Viime kädessä se on kuitenkin aina se kuluttaja, joka maksaa sen tuotteen tuottamisen, ja sitten on kysymys siitä, mitä kuluttaja on [naurahtaa 00:14:15] sitten oikeasti valmis maksamaan siitä. Semmoisen problematiikan kanssa tässä pyöritään.

Eetu Koho [00:14:20]: Te teette myös paljon tutkimusyhteistyötä, niin mitä tämä siis käytännössä tarkoittaa, ja millaisia löytöjä sieltä on tehty?

Merja Leino [00:14:28]: Joo. Tehdään aika paljon erilaisten yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa yhteistyötä ihan sen takia, että meillä on vahvaa tuotekehitysosaamista talossa. Mutta me emme ole rakentaneet tutkimusta eikä tutkimusosastoa, vaan sen me ostamme tai teemme yhteistyössä ulkopuolisten yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa. Ja riippuu aina vähän mitä milloinkin on meneillään. Aika paljon tällä hetkellä mietitään just niitä alkutuotannon asioita, että miten päästään vaikka viljelyssä sellaisiin menetelmiin, että päästään sitomaan hiiltä ja että se on ympäristölle ystävällinen. Ja miten käytetään vettä tässä koko ketjussa ja sen tyyppisiä tutkimusasioita. Myöskin laskentamenetelmiä. Eli se on ehkä semmoinen kurja puoli tässä hiilijalanjäljen laskennassa, että siihen ei ole olemassa tämmöisiä universaaleja sääntöjä. On tiettyjä menetelmiä, mutta voit valita itse, mitä käytät, ja me olemme nyt sitten Luken johdolla, Atria on mukana semmoisessa laskentamenetelmien harmonisointiprojektissa. Eli pyritään siihen, että kaikki laskisivat samalla lailla, jolloin ne ovat vertailukelpoisia ja nähdään ihan oikeasti, mihin suuntaan koko Suomi on menossa tämän asian osalta.

Eetu Koho [00:15:51]: No miten koet, että jos me nyt saamme sellaisen yhtenäisen järjestelmän, niin kuinka hyvin Atria sijoittuu tässä kilpailussa?

Merja Leino [00:15:58]: Niin. Toivottavasti se ei ole kilpailu. [Nauraa. 00:16:00]

Eetu Koho [00:16:00]: [Nauraa. 00:16:00]

Merja Leino [00:16:02]: Mutta...

Eetu Koho [00:16:02]: Kilpailu, jossa kaikki lopulta voittavat se on ainakin.

Merja Leino [00:16:07]: Me pärjäämme ihan hyvin tässä hiilijalanjälkiasiaissa just sen takia, että me tiedämme, mitä kohtia meidän pitää kehittää. Me olemme nyt jo kuitenkin niin hyvissä lukemissa verrattuna eurooppalaiseen tai saatikka globaaleihin mittauksiin. Ja meillä on tosiaan koko ajan menossa päästölaskelmien kehittämistä ja emissioiden vähentämistä. En tiedä, sanooko Science Based Target sinulle mitään, mutta se on semmoinen kansainvälinen, tieteeseen perustuva laskentatapa, millä voidaan ilmastoasioita ikään kuin tarkastella. Ja niiden kehittymistä tarkastella. Siihen on liittynyt aika globaalisti siis varmaan joku 4000-5000 yritystä, ja Atria on mukana siinä. Me saimme nyt viime vuoden lopulla tavoitteemme hyväksytyä, mikä oli aika tiukka prosessi ja taas vaati sitä laskentaa ja sen kehittämistä ja opettelua. Mutta se oli erittäin hieno asia, että saimme ne tavoitteet sinne läpi. Ja se on se yksi työkalu meille, millä me niitä päästöjä katsomme koko ketjun osalta.

Eetu Koho [00:17:24]: Minkälaisia tavoitteita sinne listattiin?

Merja Leino [00:17:27]: Kyllä sinne tulee energia-asioissa uusiutuvan energian asioita. Jos katsotaan sitä meidän tehdasinfrastruktuuriamme, niin mehän haluamme siellä vähentää päästöjä nimenomaan energian osalta. Sitten haluamme lisätä sitä materiaalitehokkuutta. Ja

jätettä vähentää, pakkausmateriaaliasioita kehittää, että sen tyyppisiä siellä on mukana. Tässä on hyvä muistaa se, että ilmastoasioissa kun puhutaan kasvihuonekaasupäästöistä, niin tehokkuus onkin yllättäen positiivinen asia, vaikka sillä voi jonkun mielestä olla vähän negatiivinen kaiku.

Eetu Koho [00:18:04]: Niin, aivan. Tuota ei välttämättä tulekaan ajatelleeksi.

Merja Leino [00:18:06]: Joo, joo.

Eetu Koho [00:18:08]: Se on just näin päin.

[Musiikkia. 00:18:09]

Eetu Koho [00:18:11]: No minkälaisia haasteita teillä on tullut tässä nyt viime aikoina vastaan? Millaisten asioiden kanssa siellä toimistossa painitaan?

Merja Leino [00:18:18]: No voi sanoa, että tämän hetken suurimmat haasteet liittyvät lainsäädäntöön. Eli kun meillä on ensimmäinen vastuullisuusohjelma Atrialla tullut joskus 2010-luvun alussa eli melkein 15 vuotta sitten, jonka nimi oli Atrian kädenjalkiohjelma. Kukaan ei siitä mitään tiennyt, kun emme me kertoneet kenellekään. Mutta itse vietiin sitä eteenpäin. Ja sen jälkeen ovat tietysti ne ohjelmatkin kehittyneet aika paljon eteenpäin. Meillä on ollut aina sellainen periaate, että haluamme kehittää. Se vastuullisuustyö on konkreettisten asioiden tekemistä, ketjussa tapahtuvaa kehittämistä. Nyt tällä hetkellä lainsäätäjät on päättänyt, nimenomaan EU-tasolla, että se haluaa vauhdittaa vihreää siirtymää ja kestävän kehityksen asioiden eteenpäin viemistä. Ja haluaa vähän säätää lakeja siihen. [Naurahtaa. 00:19:15] Ja nyt on pakko sanoa, että resurssit ovat menneet pikkuisen niiden lakiasioiden tutkimiseen, että mitä sieltä on tulossa. Koska se, että jos ne tulevat vaikka vuoden päästä voimaan, niin jos me joudumme rakentamaan... Niin kuin me nyt rakennamme tiettyjä asioita, esimerkiksi tietojärjestelmää joudutaan rakentamaan, jotta saamme kerättyä sen datan mitä lainsäätäjät haluaa että me raportoimme tulevaisuudessa. Niin nyt on mennyt aika paljon siihen energiaa ja tulee varmaan tänä vuonna menemään. Mutta sitten siinä ohella halutaan kyllä tietysti viedä niitä tiettyjä asioita eteenpäin, ettei se nyt vain ole pelkkää byrokratiaa tämä tämänvuotinen kehittämisasiä. Mutta sellaisia haasteita. [Naurahtaa. 00:19:53]

Eetu Koho [00:19:54]: No nyt kun sinulla on mahdollisuus lähettää terveisiä tuonne sekä päättäjien suuntaan että ehkä muille teollisuusalan yrityksille, niin mitä haluaisit heille sanoa tai mitä olisi sellaisia oppeja, mitä muut voisivat ehkä teidän, Atrian, tarinasta ottaa tai teidän asenteestanne toimia?

Merja Leino [00:20:08]: Joo. No nyt ehkä nostaisin ihan ykköseksi sen, että kun me teemme vastuullisuustyötä, niin se ei voi olla pelkkää puhetta. Sen on pakko olla konkreettisia tekemisiä. Ja jotta pääset kiinni konkreettiseen tekemiseen, sinun pitää aika paljon pistää paukkuja siihen, että tunnet oman ketjusi, ja mistä ne päästöt tulevat. Sitten pitää tietysti ilmaston lisäksi... Kannattaa sitoutua Pariisin ilmastositoumuksen siihen 1,5 asteeseen. Että kun sitä lähdetään ajamaan takaa, että ilmasto ei lämpenisi sen enempää, niin sitten niitä konkreettisia tekemisiä alkaa tullakin. Mutta totta kai pitää luonnon monimuotoisuus ja

sosiaalisen vastuun asiat muistaa, koko ajan viedä eteenpäin. Mekin rakennamme tällä hetkellä konsernin kattavaa, niin sanotusti kaikkia maita kattavaa... Meillä on tuotantoa Suomessa, Ruotsissa, Tanskassa ja Virossa, niin kaikkia maita kattavaa toimittajaketjun riskien arviointia. Eli jos me ostamme jotain muutakin kuin liharaaka-ainetta, vaikka riisiä tai perunoita tai kasviksia, niin meidän täytyy tuntea se meidän toimittajamme, että se toimii vastuullisesti. Emme voi tehdä niin, että itse yritämme olla kauhean vastuullisia ja sitten ostamme mistä sattuu [naurahtaa 00:21:28] niitä raaka-aineita. Se on pakko rakentaa myös sekin ketju. Ja se ei tapahdu yhdessä yössä. Sen takia tämä on aika pitkäjänteistä työtä. Semmoinenkin viesti sinne päättäjille ja muille yrityksille, että pitkän tähtäimen työtä tämä vaatii.

Eetu Koho [00:21:47]: No teillä on kanssa asetettu tähtäin vuoteen 2035. Mitä silloin tapahtuu, mitä kohti te menette?

Merja Leino [00:21:54]: Joo. Me menemme kohti hiilineutraaliutta. Atria haluaa olla hiilineutraali vuonna 2035.

Eetu Koho [00:22:00]: No miten tämä on mahdollista lihateollisuudessa, kuulostaa näin niin kuin tavallisen tallaajan korvaan erikoiselta, koska mitä lukee otsikoita ja muuta, niin sehän on yksi perisyneistä tällä hetkellä, mitä ihminen voi tehdä, on syödä lihaa. Ja te kun tuotatte sitä, niin miten tämä saadaan ynnättyä yhteen, että te olisitte hiilineutraali?

Merja Leino [00:22:17]: Joo. Ehkä yksi sana tuosta. Että kun liha on niin paha. Nyt pitää muistaa, että oikeasti ne... Että jos ottaa valtionkin julkaiseman taulukon, missä on päästöt Suomessa, niin se valtaosa tulee sieltä fossiilisista polttoaineista ja vain pieni osa tulee maataloudesta. Molempia pitää kehittää, en tarkoita ollenkaan sitä. Mutta ehkä nyt on liikaa vähän korostettu jo erityisesti nautalihaa, että se aiheuttaisi liikaa päästöjä. Joo, jos katsotaan vain sitä maataloussektoria, niin silloin kyllä. Mutta miten me voimme olla hiilineutraali, niin se tapahtuu niin, että me ensin keskitymme oman ketjun kehittämiseen. Eli katsomme kaikki kohdat, missä pystymme vähentämään hiilidioksidipäästöjä tai kasvihuonekaasupäästöjä ylipäänsä niin se teollisen osan osalta, jolloin se liittyy just näihin energia-asioihin. Meillä on aurinkopuisto Nurmassa ja olemme tuplanneet sen paneelien määrän ja kapasiteetti nyt viime ja tänä vuonna... Tänä vuonna se tulee hyötykäyttöön. Meillä on tuulivoimaprojekti menossa, että saisimme tuulimyllyjä tänne meidän tonttimme lähelle, jolloin saataisiin se energia käytettyä sinne. Meillä on biokaasulaitoshanke. Eli kaikki tammöisiä uusiutuvan energian tai sitten kierrätyksen lisäämiseen tarkoitettua, isoja isoja investointeja. Puhutaan miljoonista ja miljoonista euroista. Mutta myöskin siellä alkutuotannossa, eli halutaan sitä rehun koostumusta säätää siihen suuntaan, että se on kotimaista valkuaista, mitä suurin osa siitä rehusta pitää sisällään. Sitten haluamme tukea tuottajia tässä maankierto-, maankäyttöasioissa, että mitä siellä viljellään ja kuinka niitä viljellään. Meillä on siinä tämä BSAG eli Baltic Sea Action Group tukena. Olemme tehneet heidän kanssaan nyt monta vuotta yhteistyötä niissä asioissa ja he ovat sen asiantuntijoita. Myöskin sitten lannankäsittely. Lannasta tulee paljon päästöjä, että mitä sille tehdään. Se on kysyttyä tavaraa nykyään siellä pelloilla, kun nuo ovat kallistuneet ja saatavuus on ollut huono Ukrainan sodan takia, sinne lannoitteita. Mutta sitten meillä on myös se biokaasulaitos, joka voi käyttää lantaa ja tehdä siitä taas biopolttoainetta. Tämmöisyyppisiä asioita. Mutta jossain vaiheessahan tietysti se raja tulee vastaan, koska kyllähän kaikesta

toiminnasta, tästäkin studiosta lähtee jonkun verran päästöjä. Niin silloin se tarkoittaa sitä, että meidän pitää löytää niitä hiilinieluja jostakin. Että se tasapaino. Mahdollisimman vähän päästöjä ja sitten niitä hiilinieluja sinne tiloille tai vaikka muuallekin kuin tiloille, mutta ensisijaisesti tietysti meidän ketjussamme sinne tiloille. Niin sillä me pääsemme sinne hiilineutraaliuteen.

Eetu Koho [00:25:34]: Eli ensin karsitaan ne kaikki ylimääräiset ja sitten kun ei enää päästä, niin sitten ruvetaan vetämään puuta maahan ja tekemään hiilinielua sinne...

Merja Leino [00:25:41]: [Naurahtaa. 00:25:42] Joo.

Eetu Koho [00:25:42]: ...Atriankin tehtaan pihaan.

Merja Leino [00:25:44]: No vaikka niinkin, mutta kyllä se liittyy myös noihin viljelymenetelmiin. Että saadaan sinne, esimerkiksi nautaa kun laiduntaa nurmella, niin nurmihan sitoo valtavasti hiiltä. Ja kun se on monivuotinen, niin se edesauttaa sitä hiilinielun syntymistä. Siellä on muitakin keinoja kuin vain puiden istuttaminen. [Naurahtaa. 00:26:05]

[Musiikkia. 00:26:06]

Eetu Koho [00:26:08]: SIXPODSin mahdollistaa SIXNETS, Teollisten alueiden verkosto.

[äänite päättyy]